

نظرات جمعیتی کمیسیون های تخصصی در خصوص لایحه اصلاح قانون

اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

عنوان گزارش: نظرات تکمیلی و جایگزین کمیسیون های تخصصی در خصوص اصلاح قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون

اساسی

انتشار: امور کمیسیون های تخصصی اتاق ایران

شماره گزارش: ۱۹۰۰۳۱

زمستان ۱۴۰۰

فهرست

۳	کمیسیون اقتصاد کلان
۴	کمیسیون توسعه پایدار و محیط زیست
۶	کمیسیون حمل و نقل و لجستیک
۶	کمیسیون گردشگری و کسب و کارهای وابسته

کمیسیون اقتصاد کلان

- بهبود محیط رقابتی، افزایش شفافیت در خصوصی سازی و مقدم ساختن آزادسازی بر واگذاری
- افزایش سهم واگذاری ها از طریق مذاکره نسبت به دیگر روش ها (حایز اهمیت از نظر اهلیت، مدیریت، مالکیت و نظارت بیشتر بر واگذاری ها) اهمیت دارد. اهمیت واگذاری مذاکره ای به فعالان اقتصادی در صنعت مذکور: همانطور که ذکر شده یکی از دلایل موفقیت خصوصی سازی در کشورهای خارجی واگذاری مذاکره ای بوده است. در لایحه اصلاحی: تبصره ۳ بند الف ماده ۳، صحبت از فراخوان عمومی شده است و پس از آن به سازمان های توسعه ای اشاره شده است در صورتی که بهتر است به فراخوان های هدفمند در هر صنعت اشاره شود و بنگاه ها به فعالان اقتصادی دارای سابقه موفق در آن صنعت نیز تحت ساز و کاری با مشارکت اتاق های بازرگانی واگذار شوند. همینطور در مورد طرح های کسب و کار دارای مزیت نسبی و یا پیشرفته نقش پارلمان بخش خصوصی و فعالان اقتصادی موفق در تامین مالی این طرح ها به صورت مذاکره ای نادید گرفته شده است.
- بند ۶ ماده ۱۸: تعیین تکلیف بدهی های مالیاتی و سرمایه ای شرکت ها و نحوه تادیه دیون آنها به صورت دقیق اشاره نشده است و باید به شکلی باشد که شرکت واگذار شده هیچ مسئولیتی در قبال تادیه دیون های سابق نداشته باشد.
- ماده ۱۹: اهمیت اصلاحات ساختاری بنگاه ها قبل از واگذاری براساس موارد اشاره شده در متن و بنچمارک های بین المللی: نحوه تغییر و اصلاح ساختاری شرکت ها و اهمیت آن مشخص نیست و بدون هیچ مجوز و تاییدیه نهایی است.
- سیاست خصوصی سازی در کشور باید به عنوان جزئی از یک برنامه جامع اصلاح ساختار اقتصادی در نظر گرفته شود و همزمان با اجرای تدریجی این سیاست، سایر اصلاحات اقتصادی نیز انجام پذیرد. حتما لازم است سیاست های توسعه سندهای آمایش مد نظر قرار گیرد و صنایع غیر قابل واگذاری تغییر ساختار یافته، منحل شده و یا به مکان جدید انتقال یابد.
- روند آرام و تدریجی اجرا نمودن خصوصی سازی و تمرکز بر بهبود محیط کسب و کار
- در نظر گرفته نشده: تغییر جهت خصوصی سازی و سوق دادن شیوه آن از روش واگذاری بنگاه های بزرگ به روش واگذاری بنگاه های کوچک. ابتدا شرکت های کوچک و متوسط در بخش های توانمند و با مزیت نسبی بالا واگذار شده و همینطور تغییر ساختار و آماده سازی شرکت ها مد نظر قرار گیرد.
- تبصره ۴ ماده الحاقی ۱۹: شفافیت در خصوصی سازی با این تبصره بسیار مناسب است اما لازم است حتما مطالعه و ارزیابی دقیق اهلیت متقاضیان براساس توان مالی و مدیریتی و کارآفرینی خریداران شرکت های دولتی (اهلیت خریداران) جزو شاخص های اساسی واگذاری ها قلمداد گردد و اهلیت بررسی شده و گزارش آن نیز انتشار یابد.
- جداسازی مالکیت از مدیریت، انتقال مدیریت بنگاه ها قبل از واگذاری به عنوان روش جایگزین انتقال مالکیت مورد توجه قرار گیرد
- ماده ۱۶: پیشگیری های لازم جهت مقابله با مشکلات مربوط به اشتغال ناشی از اجرای خصوصی سازی را در بردارد و مناسب است.
- تبصره ۱ ماده ۱۹: نیاز است استفاده از منابع خصوصی در ایجاد اصلاح در ساختار توسعه ساخته و دستورالعملی برای آن تدوین یابد. دولت به دنبال منبع درآمد از خصوصی سازی نباشد و تمام منابع را صرف بازسازی ساختاری شرکت ها پیش از واگذاری و بهبود محیط کسب و کار نماید.

کمیسیون توسعه پایدار و محیط زیست

۱-در ماده(۲) (گروه ۲) به صنایع بزرگ، معادن بزرگ اشاره شده است، اما تعریف مشخصی از آنها ارائه نشده است، لذا پیشنهاد می‌شود در بخش تعاریف این موارد معرفی شوند.

۲-پاراگراف آخر ذیل ماده(۲) به شرح زیر اصلاح شود:

تشخیص، انطباق و طبقه‌بندی بنگاه‌های اقتصادی موضوع این ماده با هر یک از سه گروه اشاره شده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیئت‌وزیران خواهد رسید.

۳-در تبصره(۱) بند(الف) ماده(۳) دولت مکلف شده است تا سهم، سهم‌الشرکه و ... تا پایان برنامه هفتم توسعه بخش‌های غیر دولتی واگذار نماید. با توجه به اینکه هنوز دوره زمانی برنامه هفتم توسعه مشخص نیست و احتمال تمدید یکساله برنامه هفتم توسعه وجود دارد، لذا پیشنهاد می‌شود عبارت «حداکثر ۵ سال از تصویب این قانون» جایگزین عبارت «تا پایان برنامه هفتم توسعه» گردد.

۴-در اصلاح تبصره(۳) بند(الف) ماده(۳) قانون به سازمان توسعه‌ای اشاره شده است، اما تعریف مشخصی از ماهیت، کارکرد و مصادیق آنها نشده است. لذا پیشنهاد می‌شود برای رفع هرگونه ابهام تعریف مشخصی از آن ارائه شود. البته این موضوع در مورد مناطق کمتر توسعه‌یافته اشاره شده در این تبصره نیز صادق است. البته ظاهراً به مصوبه شماره ۷۶۲۵۴/ت/۳۶۰۹۵ ه مورخ ۱۳۸۸/۴/۱۰ هیئت‌دولت در مورد مناطق کمتر توسعه‌یافته اشاره دارد، لذا پیشنهاد می‌شود صراحتاً مشخص گردد.

۵-صدر ماده(۲۹) به شرح زیر اصلاح شود:

با توجه به بند (د) سیاست‌های کلی، وجوه حاصل از واگذاری‌های موضوع این قانون به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود. مبلغ این حساب به تشخیص وزارت امور اقتصادی و دارایی و بر اساس برنامه‌ها و طرح‌های مدون دارای توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی، صرفاً در موارد ذیل قابل استفاده خواهد بود.

۶-در تبصره(۱) ذیل ماده(۳۰) به هیئت داورى اشاره شده است، لیکن در متن پیشنهادی تعریفی از ماهیت، کارکرد و اعضای این هیئت اشاره نشده است. به نظر می‌رسد ماهیت، کارکرد و اعضای این هیئت باید صراحتاً مشخص گردد.

۷-با توجه به اینکه ماهیت این قانون کاهش تصدی‌گری دولت و تقویت نقش و کارکرد بخش غیردولتی و خصوصی در اقتصاد کشور است، پیشنهاد می‌شود نماینده‌ای از اتاق ایران به عنوان نماینده بخش خصوصی نیز به ترکیب هیئت واگذاری مورد اشاره در ماده(۲۹) اضافه گردد.

۸-پیشنهاد می‌شود ماده‌ای به شرح ذیل به متن قانون اضافه گردد:

نظارت بر حسن اجرای این قانون بر عهده وزارت امور اقتصادی و دارایی است. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با همکاری اتاق ایران نسبت به تهیه، تدوین گزارش عملکرد سالانه این قانون و ارسال آن به هیئت دولت و مجلس شورای اسلامی اقدام نماید.

۹-اعضای مندرج در بند(الف) ماده(۵۳) به شرح زیر اصلاح شود:

۱- چهار نماینده مجلس از بین اعضای کمیسیون های ویژه اصل ۴۴، اقتصادی، برنامه و بودجه و محاسبات، صنایع و معادن از هر کمیسیون یک نفر به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر

۲- دو نفر از قضات دیوان عالی کشور به انتخاب و حکم رییس قوه قضائیه

۳- یک صاحب نظر اقتصادی برجسته به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و حکم رییس جمهور

۴- یک حقوقدان برجسته و آشنا به حقوق اقتصادی به پیشنهاد وزیر دادگستری و حکم رییس جمهور

۵- یک صاحب نظر در تجارت به پیشنهاد وزیر صنعت، معدن و تجارت و حکم رییس جمهور

۶- یک صاحب نظر در صنعت به پیشنهاد وزیر صنعت، معدن و تجارت و حکم رییس جمهور

۷- یک صاحب نظر در خدمات زیربنایی به پیشنهاد رییس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و حکم رییس جمهور

۸- یک متخصص امور مالی به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و حکم رییس جمهور

۹- دو نفر به انتخاب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

۱۰- دو نفر به انتخاب اتاق تعاون ایران

۱۱- دو نفر به انتخاب اتاق اصناف ایران

۱۲- دو نفر نماینده به انتخاب شورای عالی استان ها

۱۰- تبصره (۲) ماده (۵۳) به شرح زیر اصلاح گردد:

نایب رییس از میان نمایندگان اتاق ها، به پیشنهاد اعضا و با حکم رییس شورا منصوب می شود.

۱۱- تبصره ماده (۵۵) به شرح زیر اصلاح شود:

اعضای هیئت علمی دانشگاه ها در صورتی که حداکثر به اندازه ساعات موظف تدریس کنند و اعضای مذکور در اجزای (۸)، (۹)، (۱۰) و (۱۱) بند (الف) ماده (۵۳) این قانون از شمول این بند مستثنی هستند.

۱۲- ماده (۵۹) به شرح زیر اصلاح شود:

عبارت «تاسیس نهادهای تنظیم گر بخشی تنها به موجب قانون و با رعایت احکام ذیل امکان پذیر خواهد بود» به «تاسیس نهادهای تنظیم گر بخشی با تصویب هیئت وزیران تنها به موجب این قانون و با رعایت احکام ذیل امکان پذیر خواهد بود» تغییر یابد.

۱۳- تبصره (۳) به شرح زیر به ماده (۵۹) اضافه گردد:

شورای رقابت می تواند تاسیس نهادهای تنظیم گر بخشی را مستقیماً در قالب طرح به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد نماید.

کمیسیون حمل و نقل و لجستیک

- لازمست در ماده ۱ (تعاریف)، تعریفی روشن و شفاف از گروههای سه گانه مطرح در ماده ۲ ارائه شود.
- به جای عبارت "فعالیت‌های اقتصادی در" در آغاز گروه دو ماده ۲، عبارت "سیاست‌گذاریه‌های کلان بر" جایگزین شود، و در ادامه متن واژگان "تلگراف" حذف شود.
- در گروه سه ماده ۲ ؛
- در بند ۶ ؛ "بانک ملی، سپه، ... تا پایان" حذف شود.
- در بند ۷ "شرکت بیمه ایران" حذف شود.
- در بند ۹ عبارت "سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران" به عبارت "سازمان بنادر و دریانوردی" اصلاح شود.
- در تبصره ۲ ماده ۲ عبارت "صرفاً با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی" حذف شود.
- در اصلاحیه تبصره ۳ بند الف ماده ۳؛ عبارت "دولت میتواند" به "دولت مکلف است" اصلاح شود.

کمیسیون گردشگری و کسب و کارهای وابسته

- لایحه از نظر کمیسیون گردشگری و کسب و کارهای وابسته در مجموع جامع و کامل هست.
- یکی از مشکلات خصوصی سازی در حوزه گردشگری که تاکنون لاینحل مانده، واگذاری مالکیت مهمانسراهای دولتی به بخش خصوصی هست که همواره مورد اعتراض بخش خصوصی فعال در این عرصه بوده است. با اینکه موضوع از نظر قانونی مشکلی ندارد ولی دستگاه‌های دولتی همواره در مقام اجرا از خود مقاومت نشان می دهند.
- این موضوع در صفحه ۵ در بند ب تحت عنوان واگذاری مدیریت در اصلاحیه حاضر در قالب واگذاری مدیریت مجموعه ها به جای واگذاری مالکیت پیش بینی شده است که به نظر می رسد با تصویب نهایی مصوبه، مشکل بخش خصوصی فعال در حوزه گردشگری را حل خواهد کرد.
- _ صفحه ۱۱ ماده ۱۸ فعلی، پیشنهاد می گردد حتما نماینده اتاق بازرگانی و صنایع به عنوان نماینده بخش خصوصی در ترکیب هیات واگذاری اضافه شود